

[Bertel Dahlgaard.]

et ikke agitatorisk, men nøgternt billede af tilstanden, altså en stigning i statens udgifter i dette ministeriums levetid på 1 300 mill. kr., en stigning i skatterne på ca. 700 mill. kr. og et overskud i 1950 på statens budget på ca. 400 mill. kr., nu forvandet til et underskud på 150 mill. kr. Det var denne udvikling, jeg fandt faretruende, og som jeg advarede imod. Den højtærede finansminister sagde nu, at jeg burde have sagt, at denne uhyggelige udvikling strakte sig over 3 år og ikke 2 år, og vil den højtærede minister være formalistisk, kan han hævde dette. Jeg kan da udtrykke det sådan, at 2 år efter ministeriets tiltræden er udviklingen den, jeg her har nævnt, opgjort på grundlag af de 2 år, der her er forløbet, i forbindelse med budgettet for det kommende år, således som ministeren selv har forelagt det.

Finansministeren siger, at vi jo ikke ved, om han ikke kan få udgifterne ned i løbet af vinteren, og han påkalder min bistand dertil. Jeg lovede ham allerede sidste år min bistand og det radikale venstres bistand og sagde, at målet burde være et ikke ringe overskud på budgettet for det kommende år, og at han derfor i tide burde tage det militære budget op til fornyet overvejelse, sådan som man har gjort i andre lande. Det har den højtærede minister foreløbig nægtet; lad os nu se, om han kan fortsætte med denne nægtelse hele vinteren igennem. Må jeg have lov til at henlede den højtærede ministers opmærksomhed på en artikel, der i forgårs stod i „Finanstidende“, og hvori det hedder — jeg beder om tilfaldelse til et citat —:

„Er tiden ikke inde til, at finansministeren vier militærundergifterne sin kritiske og nøgterne opmærksomhed. Om finansministeren fulgte dette råd, ville han ikke med nogen ret kunne beskyldes for ikke at være med på moden. Efter at næsten alle og enhver fra Churchill til Attlee og fra præsident Truman til general Bradley har anerkendt den norm, at militærundergifterne må være betinget af den økonomiske bæreevne, er Bevan allerede blevet noget

umoderne. Finansministeren vil befinde sig i selskab med de nævnte folk, hvis han foretog en kritisk gennemgang af vort militærbudget efter samme retningslinje, som næsten samtlige vesteuropæiske lande for tiden er i gang med. Og gør han det ikke, har man vanskeligt ved at se, hvorledes han vil gennemføre sin udgiftsreform i praksis.“

Mon der ikke var noget i denne lille artikel for den højtærede finansminister at lære.

Ministeren mente derefter at kunne hjælpe på begrædeligheden ved at sige, at militærbudgettet sikkert ville have været lige så stort, hvis den nordiske forsvarsunion var blevet til virkelighed. Hvis ministeren har ret deri, kan jeg ikke se, at han kan slutte andet heraf, end at så burde man også have taget et sådant budget op til revision under hensyn til landenes bæreevne og til opretholdelse af den sociale standard; og det havde været indenfor den nordiske familie, man kunne have drøftet det, i indbyrdes forståelse og uden andres indblanding. Men den højtærede minister har iøvrigt ikke nogen som helst viden om, hvad den nordiske union ville have kostet. Han anfører en udtalelse, som det ærede medlem hr. Hans Hedtoft skal have fremsat på et partimøde i Aarhus om, at det var givet, at Danmarks udgifter skulle have været i niveau med Sveriges. Jeg ved ikke, hvad det ærede medlem hr. Hans Hedtoft sigter til, men jeg ved, at jeg selv deltog i de nordiske forhandlinger om en union både i København og Oslo, og at der aldrig fæstnedes noget sådant; man nåede kun dertil, at udbygningen af Norges og Danmarks forsvar skulle fortsættes i en fælles forsvarsplan, men at de økonomiske byrder, som i denne forbindelse blev pålagt hvert af landene, skulle stå i rimeligt forhold til hverandre og til landenes økonomiske bæreevne. Hvis man vil efterspore dette spørgsmål yderligere, henstiller jeg, at man efterser forhandlingerne, der førtes på disse to møder i København og Oslo, og efterser de udtalelser, der taldt både fra norsk og dansk side om begrænsningen under hensyn til bæreevne.